

Halverwege haar levensduur blijft de faciliteit voor herstel en veerkracht in de hele EU resultaten boeken door middel van ambitieuze hervormingen en investeringen

Brussels, 21 februari 2024

Vandaag heeft de Commissie de tussentijdse evaluatie gepresenteerd van de [herstel- en veerkrachtfaciliteit](#) (RRF), het EU-herstelinstrument ter waarde van 800 miljard euro dat centraal staat in [NextGenerationEU](#) (NGEU).

De herstel- en veerkrachtfaciliteit is ongekend qua omvang en ambitie. Zij is opgericht in februari 2021 en heeft als doel enerzijds de lidstaten te helpen te herstellen van de coronapandemie en hun veerkracht te versterken, en anderzijds onze economieën en samenlevingen groener, digitaler en concurrerder te maken. Kortom, klaar voor de toekomst. Zij is ook van vitaal belang geweest om dringende zaken aan te pakken, zoals het grote effect van de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne.

In de herstel- en veerkrachtplannen van de lidstaten staan de geplande hervormingen en investeringen:

- overeenkomstig de prioriteiten van het groene, digitale en sociale beleid van de EU, en
- toegesneden op de aanpak van de nationale uitdagingen die in het kader van het Europees Semester zijn vastgesteld door middel van landspecifieke aanbevelingen.

Deze tussentijdse evaluatie gebeurt halverwege de looptijd van de herstel- en veerkrachtfaciliteit. Hierin valt te lezen hoe de herstel- en veerkrachtfaciliteit haar doelstellingen tot dusver heeft verwezenlijkt.

Een echt verschil in de praktijk

Elke lidstaat volgt de hervormings- en investeringsagenda in zijn plan. Eind 2023 had de Commissie al **ruim 1 150 mijlpalen en streefdoelen** het predicaat "bevredigend verwezenlijkt" gegeven. De verwezenlijking van deze stappen in de uitvoering van de hervormingen en investeringen heeft geleid tot positieve veranderingen en tastbare resultaten.

Zo is met de hulp van de RRF **bijvoorbeeld meer dan 28 miljoen megawattuur (MWh)** aan energie bespaard. **Meer dan 5,6 miljoen extra huishoudens** hebben nu internettoegang via netwerken met zeer hoge capaciteit, en bijna 9 miljoen mensen zijn beschermd tegen klimaatgerelateerde rampen, zoals overstromingen en bosbranden.

Tot op heden is bijna **225 miljard euro** aan middelen uit de herstel- en veerkrachtfaciliteit aan de lidstaten uitbetaald. Er is **67 miljard euro aan voorfinanciering** uitbetaald om de uitvoering van hervormingen en investeringen op gang te brengen en de kortetermijngevolgen van de coronacrisis, en vervolgens van de energiecrisis, op de begrotingen van de lidstaten te verlichten.

De lidstaten en de Commissie hebben nauw samengewerkt met het Europees Parlement en de Raad om deze resultaten te bereiken.

Doeltreffende steun voor het economisch herstel van de EU

De Commissie schat dat ongeveer de **helft van de verwachte stijging van de overheidsinvesteringen** tussen 2019 en 2025 het **resultaat** is van investeringen die worden gefinancierd uit de EU-begroting, met name uit de **herstel- en veerkrachtfaciliteit**. In tegenstelling tot eerdere crises zijn de overheidsinvesteringen in Europa tijdens de coronapandemie en de daaropvolgende energiecrisis gestegen van 3,0 % in 2019 tot naar schatting 3,3 % in 2023. In 2024 zullen de **overheidsinvesteringen** naar verwachting **3,4 % van het bbp bedragen**.

De meeste plannen werden in 2021 snel opgesteld, wat de weg effende voor substantiële voorfinanciering, en de uitvoering begon vrijwel onmiddellijk. De economische bedrijvigheid veerde terug tot het niveau van vóór de pandemie en de werkloosheid daalde tot een diepterecord van ongeveer 6 %. Uit de economische modellen van de Commissie blijkt dat NGEU het **reële bbp van**

de EU in 2026 met maximaal 1,4 % kan verhogen in vergelijking met een situatie zonder NGEU. Deze resultaten zijn nog exclusief het verwachte significante groeibevorderende effect van de hervormingen die zijn opgenomen in de herstelplannen, die pas op langere termijn effect zullen hebben. De **werkgelegenheid in de EU** zal naar verwachting **op korte termijn met 0,8 % toenemen**.

Een flexibel instrument

De lidstaten hebben de herstel- en veerkrachtfaciliteit strategisch gebruikt om **al langer bestaande uitdagingen** aan te pakken en te reageren op **nieuwe** uitdagingen.

Eind 2023 had de Raad de **herziening** van alle 27 plannen goedgekeurd om het **effect** ervan in een **veranderende context te optimaliseren**. De plannen werden herzien om in spelen op de gestegen energieprijzen als gevolg van de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne, de hoge inflatie en verstoringen van de toeleveringsketen. In Griekenland, Slovenië en Kroatië werden de plannen ook herzien om natuurrampen te helpen aanpakken, die niet alleen menselijk leed hebben veroorzaakt, maar die ook de uitvoering van bepaalde hervormingen en investeringen hebben bemoeilijkt.

Deze herzieningen hebben de omvang van de EU-steun voor onze economieën aanzienlijk verhoogd met bijna **150 miljard euro**. Dit omvat extra financiering voor **23 REPowerEU-hoofdstukken** en **125,5 miljard euro** aan aanvullende **steun via leningen**. In totaal zal de herstel- en veerkrachtfaciliteit 650 miljard euro aan financiële steun in onze economieën injecteren.

Structurele hervormingen

De lidstaten hebben de herstel- en veerkrachtfaciliteit gebruikt om **aanzienlijke vooruitgang** te boeken bij **de uitvoering van de landspecifieke aanbevelingen** die in het kader van het Europees Semester zijn gedaan. De betaling van EU-middelen uit de herstel- en veerkrachtfaciliteit is afhankelijk van het halen van overeengekomen mijlpalen en streefdoelen. Dankzij deze prestatiegerichte aanpak heeft de RRF bewezen dat zij in staat is de uitvoering van **langverwachte hervormingen** op een groot aantal beleidsterreinen te stimuleren, met name hervormingen die de groene en de digitale transitie ondersteunen en de sociale en institutionele veerkracht verbeteren. Door de uitvoering van de REPowerEU-hoofdstukken verwachten we bovendien een versnelling van de plannings- en vergunningsprocedures, met name voor projecten op het gebied van hernieuwbare energie en energie-efficiëntie.

Het aandeel van de **landspecifieke aanbevelingen** (LSA's) voor de periode 2019-2020 waarop de lidstaten ten minste "enige vooruitgang" hadden geboekt, steeg tussen 2021 en 2023 met 17 procentpunt, **van 52 % tot 69 %**. Dit is een aanzienlijke verbetering ten opzichte van voorgaande jaren.

Aanzienlijke impuls voor de groene transitie

De herstel- en veerkrachtfaciliteit is een belangrijk instrument om de groene transitie van de EU te versnellen. Alle lidstaten besteden meer dan het streefcijfer van 37 % van hun herstel- en RRF-middelen aan klimaatdoelstellingen, waarbij sommige lidstaten **meer dan 50 %** van de middelen voor hun totale plan besteden aan de groene agenda. Daarnaast ondersteunt de herstel- en veerkrachtfaciliteit het werkgelegenheids- en sociaal beleid en helpt zij de groene transitie eerlijk te maken.

Via de **REPowerEU-hoofdstukken** in de herstelplannen zal nog eens **60 miljard euro** aan RRF-middelen worden besteed aan de groene transitie. Dit zal helpen energie te besparen, de productie van schone energie te versnellen en de energievoorziening van de EU te diversifiëren, en om de productiecapaciteit van de nettonulindustrie op te schalen.

Snellere uitvoering

De herzieningen van de plannen hadden gevolgen voor het tempo van de uitvoering van de bestaande plannen. Toch is de uitvoering in 2023 voortgezet, met een verdubbeling van het aantal betaalverzoeken dat tegen eind 2023 was ingediend, van 27 naar 54.

Deze **positieve dynamiek zal naar verwachting aanhouden**, aangezien de lidstaten erop gericht zijn vaart te zetten achter de uitvoering, omdat de herstel- en veerkrachtfaciliteit tot 2026 duurt. De Commissie beoordeelt momenteel 18 betaalverzoeken. In 2024 worden nog meer dan 20 betaalverzoeken verwacht. Op basis hiervan verwacht de Commissie tegen het einde van het jaar meer dan 100 miljard euro aan extra betalingen uit te keren.

In de loop van haar levensduur zal de herstel- en veerkrachtfaciliteit, via de nationale plannen, de aanzet geven tot vele investeringen en hervormingen die positieve veranderingen zullen teweegbrengen voor EU-burgers, bedrijven en de hele EU. De tussentijdse evaluatie gaat vergezeld van "**country snapshots**" (momentopnames per land) die de meest iconische en effectieve projecten

en hervormingen in elk herstelplan illustreren.

Lessen voor de toekomst

In de tussentijdse evaluatie wordt gewezen op de **brede steun** van de lidstaten en andere belanghebbenden voor de **prestatiegerichte aard van de herstel- en veerkrachtfaciliteit**. Betalingen op basis van de geboekte vooruitgang en resultaten in plaats van de gemaakte kosten, zorgen voor voorspelbaarheid en verantwoordingsplicht voor zowel de lidstaten als de Commissie. Uit de snelle uitrol en snelle uitbetalingen blijkt dat de herstel- en veerkrachtfaciliteit de lidstaten in tijden van crisis heeft ondersteund. De unieke combinatie van investeringen en hervormingen draagt bij tot de toekomstbestendigheid van onze economieën.

In de tussentijdse evaluatie wordt ook gewezen op enkele gebieden die **voor verbetering vatbaar** zijn. Bij het ontwerp en de uitvoering van de herstel- en veerkrachtplannen is voldoende flexibiliteit noodzakelijk om te zorgen voor blijvende toegevoegde waarde en een soepele uitvoering. Adequate administratieve capaciteit in de lidstaten is van cruciaal belang voor een snelle uitvoering van de herstel- en veerkrachtfaciliteit, evenals de nauwe betrokkenheid van regionale en lokale autoriteiten en de sociale partners.

Enkele reacties van de leden van de Commissie:

Voorzitter Ursula **von der Leyen**: *"We hebben het herstelplan NextGenerationEU ter waarde van 800 miljard euro opgezet als krachtige reactie op de economische en sociale gevolgen van de pandemie. Na drie jaar blijft NextGenerationEU ons economisch herstel ondersteunen en zorgt het voor positieve veranderingen in de hele EU. We hebben projecten op het gebied van energie-efficiëntie, hernieuwbare energie en digitalisering op een ongeëvenaarde manier gefinancierd. Ons plan heeft jongeren geholpen om de vaardigheden op te doen die zij nodig hebben en heeft bijgedragen tot de opschaling van onze nettonulindustrie. Met een unieke combinatie van hervormingen en investeringen pakt NextGenerationEU nationale uitdagingen aan en versnelt het onze gemeenschappelijke prioriteiten voor een groene, inclusieve, digitale, veerkrachtige en concurrerende EU. In de tussentijdse evaluatie van vandaag worden deze verwezenlijkingen uiteengezet en wordt de weg geëffend naar 2026."*

Achtergrond

Op grond van de RRF-verordening verstrekt de Commissie een **tussentijdse evaluatie** van de uitvoering van de faciliteit aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's. Deze zal worden gevolgd door een evaluatie achteraf in 2028, met een "algemene beoordeling van de faciliteit en het effect ervan", zodra de maatregelen in de herstelplannen volledig zijn uitgevoerd.

De tussentijdse evaluatie in het evaluatieverslag van de Commissie volgt de richtsnoeren voor betere regelgeving: in het verslag worden de vorderingen beoordeeld die tot 31 december 2023 zijn geboekt bij de verwezenlijking van de doelstellingen van de RRF-verordening wat betreft doeltreffendheid, efficiëntie, relevantie, samenhang en EU-meerwaarde. Hoewel het nog te vroeg is om de volledige impact van de herstel- en veerkrachtfaciliteit te beoordelen, wordt in het evaluatieverslag de balans opgemaakt van de geboekte vooruitgang en de lessen voor de toekomst, op basis van een openbare raadpleging en een onafhankelijke externe studie.

Links

[Tussentijdse evaluatie](#)

[Algemeen factsheet](#)

[REPowerEU-factsheet](#)

[Herstel- en veerkrachtfaciliteit](#)

[Projectkaart van de herstel- en veerkrachtfaciliteit](#)

[Scorebord voor herstel en veerkracht](#)

[Verordening tot instelling van de herstel- en veerkrachtfaciliteit](#)

[De EU als kredietnemer](#)

Quotes:

"We hebben het herstelplan NextGenerationEU ter waarde van 800 miljard euro opgezet als krachtige reactie op de economische en sociale gevolgen van de pandemie. Na drie jaar blijft NextGenerationEU ons economisch herstel ondersteunen en zorgt het voor positieve veranderingen in de hele EU. We hebben projecten op het gebied van energie-efficiëntie, hernieuwbare energie en digitalisering op een ongeëvenaarde manier gefinancierd. Ons plan heeft jongeren geholpen om de vaardigheden op te doen die zij nodig hebben en heeft bijgedragen tot de opschaling van onze nettonulindustrie. Met een unieke combinatie van hervormingen en investeringen pakt NextGenerationEU nationale uitdagingen aan en versnelt het onze gemeenschappelijke prioriteiten voor een groene, inclusieve, digitale, veerkrachtige en concurrerende EU. In de tussentijdse evaluatie van vandaag worden deze verwezenlijkingen uiteengezet en wordt de weg geëffend naar 2026."

Ursula von der Leyen, President of the European Commission - 21/02/2024

"Sinds haar oprichting heeft de herstel- en veerkrachtfaciliteit economieën en samenlevingen in heel Europa veranderd om ze duurzamer te maken, onze algehele veerkracht te versterken en de groene en digitale transitie te stimuleren. Uit deze tussentijdse evaluatie blijkt dat de innovatieve, op prestaties gebaseerde aanpak in de praktijk reële resultaten oplevert, met voldoende flexibiliteit om zich aan te passen aan nieuwe uitdagingen, zoals inflatie en energieleveringszekerheid. Nu de herstel- en veerkrachtfaciliteit de tweede helft van haar looptijd ingaat, zijn er ook lessen te trekken en luisteren we zorgvuldig naar mensen, bedrijven en lidstaten, zodat we de uitvoering verder kunnen verbeteren."

Valdis Dombrovskis, uitvoerend vicevoorzitter voor een economie die werkt voor de mensen - 21/02/2024

"Halverwege de looptijd van de herstel- en veerkrachtfaciliteit kunnen we een aantal belangrijke prestaties voor het voetlicht zetten. In de donkerste maanden van de pandemie hielp de aankondiging van de RRF de markten te kalmeren en te voorkomen dat de economieën van de EU versnipperd zouden raken. Toen de financiering begon, heeft de herstel- en veerkrachtfaciliteit een impuls gegeven aan het economisch herstel, waardoor overheidsinvesteringen werden ondersteund en de werkloosheid sneller werd teruggedrongen. In de twee jaar na de grootschalige Russische invasie in Oekraïne heeft de herstel- en veerkrachtfaciliteit onze economieën door ongelooflijk ruwe wateren geholpen. En de komende jaren zal de impact van de RRF op de groei in de EU verder toenemen, naarmate de investeringen evolueren en de voordelen van hervormingen geleidelijk meer resultaten opleveren. De Commissie zal hard blijven werken om de lidstaten te ondersteunen bij het welslagen van deze unieke kans."

Paolo Gentiloni, commissaris voor Economie - 21/02/2024

Contactpersoon voor de pers:

[Veerle NUYTS](#) (+32 2 299 63 02)

[Saul GOULDING](#) (+32 2 29 64735)

[Marajke SLOMKA](#) (+32 2 298 26 13)

Voor het publiek: [Europe Direct](#) per telefoon [00 800 67 89 10 11](#) of [e-mail](#)

Related media

 [NextGenerationEU posters - Slovenia](#)